

Agrárgazdasági manipuláció vagy szakágazati csőd?

Veszélybe kerültek a cukorrépa-termesztők

Fotó: Nagy Tibor (archív)

Január elején a franciaországi Tereos TTD cégcsoport képviselői bejelentették, hogy bezárják a tulajdonukban levő marosludasi cukorgyárat, ezért nem kötik meg a szerződést azzal a mintegy 350 cukorrépa-termesztővel, akik rendszeresen ellátták a gyárat terménnyel. Továbbá munka nélkül maradhat a feldolgozóegység mintegy 150 alkalmazottja. Mint ismeretes, a Tereos Franciaországban az első, Európában pedig a harmadik legnagyobb cukorrépa-feldolgozó cég.

Romániában átlagban 20-24.000 hektáron termesztik, ebből kb. 7000 hektárról szállították a termést a marosludasi gyárba. Az országban egyetlen cukorgyár maradt, Romanban, amelyet az osztrák Agrana cég üzemeltet.

Vajda György

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje
IDEJÉBEN
megújítani előfizetését!
Ha előfizet,
BIZTOSAN
kézhez kapja
FÉLÁRON!
Telefon:
0742-828-647

Minszktől Grodnoig

Abba a kiváltságos helyzetbe kerültem, hogy Erasmus oktatási ösztöndíjjal kijuthattam Fehéroroszországba, a „legbáthorsabb” városba, Grodnóba. Az erdélyi fejedelem, lengyel király és litván nagyherceg grodnói emlékeztéről egy korábbi írásomban beszámoltam, halálának 435. évfordulójára emlékezve.

5.

Sóvidék, Erdély tüdeje

Erdély, Ardeal, Siebenbürgen, Transsylvania: az erdőkön túli tartomány, lényegében egy földrajzi fogalom, melyet gazdag, hányatott történelmi múltja és sokat szenvedett népe tölt meg emberi tartalommal. (...) Hol is lehetne szebb hazája a „székely” sónak? Erdélyország keleti részén, a Székelyföld Sóvidékén, a Görgényi-havasok lábánál, egyszer (...), nagyon régen (...), valaki sóra bukkant.

15.

OPTICA OPTOFARM
A látás szakértője

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

Aktuális

Fontos lajstrom

Benedek István

Idén népszámlálást tartanak, és ahhoz viszonyítva, hogy az itt begyűjtött adatoknak mekkora a fontossága, a téma még kevés teret kap, főleg a román közbeszédben. Lesz még itt később sűrű fejkavarás a magas körökben.

Unió szinten a források elosztásakor kulcsszerepük van a statisztikai adatoknak, a lakosság lélekszámától kezdve a gazdasági és társadalmi állapotokat számokban mérő adatokig. Senki nem kényszerít egy országot arra, hogy a gazdasági tervezéshez és az uniós alapok elosztásáról zajló tárgyalásokhoz használható adathalmaz rendszeres frissítését kötelező műfajként kösse össze egy népszámlálással, nálunk mégis így folyik ez. Már az uniós csatlakozás előtt kialakult a „hagyomány” annak, hogy minden egyéb összeírást a népszámláláskor végezzen el, mintha az lenne a kimondott cél, hogy minél nagyobb adathalmaz gyűljön, amivel elszórakozhatnak a kutatók és a statisztikusok, de a gyakorlatban, amikor éves költségvetéseket és hosszabb távú fejlesztéseket kell tervezni, a döntéshozók már nem sok figyelemre méltatják ezt a tudásbázist. Rendesen működő országokban viszont pont ezek az adatok képezik a döntések alapját. Annyi pozitív változás már legalább van a dologban, hogy az előzőhöz képest jóval több időt szánnak az előkészítésre és magára a népszámlálásra is, már nem két hét, hanem több hónap során zajlik az összeírás, és a korral haladva lehetőség lesz személyesen, online is kitölteni a kérdőívet. Már csak

(Folytatás a 3. oldalon)

JANUÁR

28., péntek

A Nap kel
7 óra 51 perckor,
lenyugszik
17 óra 20 perckor.
Az év 28. napja,
hátravan 337 nap.

IDŐJÁRÁS

Változó idő
Hőmérséklet:
max. 1 °C
min. -5 °C

A csütörtöki lottóhúzás nyerőszámai

Joker 10, 21, 43, 15, 20 +11 **NOROC PLUS: 9 1 8 2 4 8**

40 20, 30, 1, 8, 39, 18 **SUPER NOROC: 966332**

69 46, 3, 18, 16, 48, 32 **NOROC: 6 0 0 6 0 0 9**

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 57-es iroda. Borbély Ernő, naponta 9-14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0742-828-647

Megyei hírek

5,7 ezrelékre nőtt a megyei fertőzöttségi ráta

A Maros Megyei Közegészségügyi Igazgatóság január 26-i adatai szerint a megyében 5,7 ezrelékre nőtt a koronavírus-fertőzöttségi ráta. A lakosság számarányához képest Királyfalván jegyezték a legtöbb esetet, több mint 13 ezreléket, de Marosszentannán is közel 12 ezreléknél tartanak. Több település – Jedd, Marosszentkirály, Koronka, Marosvásárhely és Adámos – közelít a 10 ezrelékhez. Marosvásárhelyen az utóbbi 14 napon 1391 esetet jelentettek. Megeszerzte csupán négy község van – Magyarbükös, Kibéd, Kozmatelke és Havad –, ahonnan egyetlen fertőzöttet sem jeleztek.

2,2 százalékos a munkanélküliségi ráta

A Maros Megyei Munkaerő-foglalkoztatási Ügynökség adatai szerint az elmúlt év végén 2,2 százalékos volt a munkanélküliségi ráta, 5188 állásnélkül – közülük 2412 nő – tartottak nyilván. 1322 személynek folyósítanak munkanélküli-segélyt, 3866 személy nem részesül anyagi juttatásban. A munkanélküliek csaknem felének elemi iskolai, 20 százaléknak általános iskolai végzettsége van. A szakiskolát és középiskolát végzetek 13, illetve 11 százalékot tesznek ki, a felsőfokú végzettségük pedig közel 4 százalékot. A munkanélküliek csaknem fele nagyon nehezen, 1300-an nehezen, 1100-an közepesen foglalkoztathatók.

Projekteket várnak az adományozói körre

A Maros Megyei Közegészségügyi Igazgatóság életet javító projekteket vár a 10. marosvásárhelyi adományozói körre, amelynek költségvetése 7500-10.000 lej között van. Egy szervezet csak egy tervvel jelentkezhet az alapítvány honlapján közzétett formanyomtatvány kitöltésével, illetve a tervek feltöltésével. Jelentkezési határidő február 6-a, vasárnap éjfélig. A beküldöttetek közül az alapítvány zsűrije kiválasztja az adományozói körre javasolt három támogatandó projektet, a nyerteseket legkésőbb február 20-ig e-mailben és telefonon értesítik a szervezők. A három kiválasztott szervezet egy-egy nagykövetet kell válasszon, aki ismereti a támogatókkal a projektet. Az érdeklődők bővebb tájékoztatást kaphatnak a palffysofia@fcmures.org e-mail-címen és a 0728-087-123-as telefonszámon.

Módosult a marosludasi oltóközpont programja

A városi sportcsarnokban, a Piac utcában található oltóközpont módosította programját. A továbbiakban hétfőtől péntekig 9-17 óra között várják az oltást igénylőket; Pfizer-BioNTech és Johnson&Johnson oltóanyagokkal oltanak. Szombaton és vasárnap a marosludasi oltóközpont zárva lesz. További információk a 0731-230-271 és a 0771-169-873-as telefonszámon.

Hírszerkesztő: Mezey Sarolta

*Isten éltesse!

Ma KÁROLY és KAROLA, holnap ADÉL napja. ADÉL: a német Adel- kezdetű nevek rövidülésével keletkezett, többek között az Adelaidából.

VALUTAÁRFOLYAM

BNR – 2022. január 27.

1 EUR	4,9453
1 USD	4,4182
100 HUF	1,3791
1 g ARANY	257,6976

Közel száz családorvos és néhány patika is végez antigengyorstesztet

Több mint négyszáz fertőzött diák

Maros megyében is egyre több a koronavírussal fertőzött diák, a legutóbbi adatok szerint több mint 400 hivatalosan bejelentett eset szerepelt a megyei tanfelügyelőség nyilvántartásában. A Maros Megyei Klinikai Kórházban csütörtökön egy koronavírusos kiskorút, egy ötéves gyereket ápolnak, nem volt súlyos állapotban.

Menyhárt Borbála

Maros megyében is tombol a koronavírus-járvány ötödik hulláma, szerdán rekordszámú, hatszáz új fertőzöttet jegyeztek, és a gyerekek körében is futótűzként terjed a vírus. Illés Ildikó, Maros megyei főtanfelügyelő-helyettes tegnap lapunk érdeklődésére elmondta: a legutóbbi adatok szerint megeszerzte 444 fertőzött diák és 156 pedagógus szerepelt a nyilvántartásban, és negyven osztály tért át online oktatásra, mivel hét nap leforgása alatt legalább három tanuló tesztje lett pozitív. A főtanfelügyelő-helytettől megtudtuk, hogy miután a téli szünet óta hiánycikknek számítottak az iskolai nyáltesztek, ismét zajlik a diákok tesztelése, Maros megyébe eddig 302 ezer teszt érkezett, amit kedden ki is osztottak az iskoláknak. Ez az adag előreláthatólag két hétre lesz elegendő, és időközben érkeznek az újabb adagok – közölte.

Egy kiskorút ápolnak kórházban

Bár a hivatalosan bejelentett kiskorú fertőzöttek száma is közelít a félezerhez, túlnyomó többségük esetében enyhébb lefolyású a betegség, és nem szorulnak kórházi ellátásra. A Maros Megyei Klinikai Kórházban a tegnapi adatok szerint egyetlen kiskorút, egy ötéves koronavírusos gyereket ápolnak, akinek az állapota nem volt súlyos – közölte érdeklődésünkre Gáll Boglárka, a kórház sajtósóvivője. Mint mondta, a megyei klinikai kórházhoz tartozó gyereklinikán csupán gyanús esetek számára van fenntartva néhány hely, amint egy kisgyerek esetében beigazolódik a koronavírus-fertőzés, átszállítják az 1-es számú fertőzőklinikára, a szobában forgó gyereket is ott kezelik.

A sajtósóvivőtől megtudtuk, hogy a csütörtöki adatok szerint a megyei klinikai kórházban jelenleg 139 helyet tartanak fenn koronavírusos fertőzött pácienseknek. 40 volt foglalt, a tíz intenzív terápiás ágy közül 9 foglalt volt. Bár a fertőzöttek száma meredeken emelkedik, a kórházi ápolásra szoruló nem ugrott meg robbanásszerűen, és a kórházba kerülő páciensek többségének az állapota sem annyira súlyos, mint például az előző hullámban. Ezért a kórházi helyek számát még nem kellett jelentősen megemelni, Gáll Boglárka szerint amíg nem súlyosbodik a helyzet, igyekeznek minél nagyobb mértékben ellátni a nem koronavírusos betegeket, például a fertőzőklinikákat és a tüdőklinikát még nem kellett ismét kizárólag Covid-kórházzá alakítani. Érdeklődésünkre a szóvivő elmondta, a két fertőző-, valamint a tüdőklinikán működő központokban, ahol különféle vizsgálatokat végeznek a nem súlyos állapotú fertőzötteknek, egyelőre nincsen zsúfoltság, nem ugrott meg azon páciensek száma, akik ezekhez az egységekhez fordulnak.

A legapróbb tünetnél is ajánlott a tesztelés

Mivel a gyerekek körében is rohamosan terjed a fertőzés, az egészségügyi szakemberek nem győzik hagysú-

Fotó: Menyhárt Borbála

lyozni, mennyire fontos, hogy az első, legapróbb tünet megjelenésekor ne küldjék közösségbe a gyereket, és végezzenek tesztet, ugyanis a tapasztalat az, hogy a gyerekeknel előfordul, hogy nem jelentkeznek felső légúti tünetek, hanem hasfájás, hányinger esetén is pozitív lesz a teszteredmény. Amennyiben pozitív lesz az otthon elvégzett teszt eredménye, vagy negatív lesz esetleg a nyálból elvégzett gyorsteszt, érdemes azt megerősíteni, erre pedig lehetőség van újabb egyes családorvosi rendelőkben vagy pedig a tesztelést végző patikákban is.

Mindkét esetben az eredmény hivatalos, a fertőzött nyilvántartásba kerül, bevezetik a Corona Formsba, és az egészségügyi szakhatóság ugyanúgy tudja azt követni, mint egy PCR-teszt eredményét. Az Egységügyi Minisztérium ms.ro honlapján településekre lebontva elérhető a tesztelést végző patikák, Maros megyében a jegyzék szerint tíz ilyen gyógyszerész van, Marosvásárhelyen 7, egy Maros-szentgyörgyön, egy Szászrégenben és egy Dicsőszentmártonban. Ugyanakkor a Maros Megyei Közegészségügyi Igazgatóság www.aspms.ro honlapján megtalálható annak a megyében dolgozó közel száz családorvosnak a neve, címe és telefonszáma, akik a rendelőkükben antigengyorstesztet végeznek.

Életet követelő tüzeset Dextrádon

Csütörtökre virradóra tűz ütött ki egy dedrádi, főút menti házban. Mire a szászrégeni hivatásos és a batosi önkéntes tűzoltók a helyszínre érkeztek, a 60 négyzetméteres ház már teljes egészében égett. A tűzoltók

megpróbálták menteni a menthetőt, de az égő épületben egy szenné égett holttestet találtak. A tűzoltók szerint a szerencsétlenséget valószínűleg égő cigaretta okozta.

RENDEZVÉNYEK

Megkoszorúzták a gettóemlékművet

A holokauszt nemzetközi emléknapja alkalmából január 27-én, tegnap megkoszorúzták a marosvásárhelyi Dimitrie Cantemir Egyetem udvarán található gettóemlékművet. Ugyancsak tegnap a Studium HUB kulturális központban vetítették a Jób lázadása című filmet, melyet

holokauszt témájú beszélgetés követett. Meghívottként jelen volt Dub László, a Zsidó Hitközség elnöke.

Szászrégenben elmarad a Tündöklő világ

Betegség miatt elmarad a január 28-ára tervezett Tündöklő világ című, Tamási Áron emlékére szervezett szászrégeni előadás, melynek a Petru Maior városi könyvtár adott volna otthont. Az előadást egy későbbi időpontban tartják meg

NÉPÚJSÁG

ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund,

Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Pirocska, Vajda György. KORREKTÚRA: Horváth Éva, Kiss Éva.

TÖRDELÉS: Makkai Katalin, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.

FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. REKLÁMMENEDZSER: Borbély Ernő – e-mail: reklam@e-nepujasg.ro, tel. 0742-828-647.

REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn, tel/fax: 00-40-(0)265-268-854. APRÓHIRDETÉS: Petres Emilia.

SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. Internet: www.e-nepujasg.ro E-mail: nepujasg@e-nepujasg.ro

Telefon: titkárság: 0265/266-780 és tel/fax: 0265/266-270, közönségszolgálat: 0365/410-440, 0265/266-780. Nyomda: Palatino.

A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.

Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben, tel.: 0742-828-647.

Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9-15 óra, péntek: 9-14 óra között, szombat vasárnap: zárva.

642357800076

ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Veszélybe kerültek a cukorrépa-termesztők

Fotó: Nagy Tibor (archív)

(Folytatás az 1. oldalról)

Évek óta veszteségesen termeltek

A Tereos 2012-ben vásárolta meg a marosludasi gyárat az ugyancsak francia Sucreries du Marguenterre Group-hoz tartozó Franco-Roumanie de Sucrerie cégtől. (A több mint százéves marosvásárhelyi cukorgyárat is ez a francia érdekeltségű cégcsoport privatizálta 1997-ben.) A magánosítási szerződés szerint öt évig meg kellett őrizni – elméletileg működtetni – a meglévő épületeket, ezért csak a határidőt követően, 2007. október elsején adták el a bukaresti Agroconstruct ingatlanbefektető cégnek. A 25 hektáros területért és a rajta levő, romos gyárépületért akkor 15 millió eurót fizettek a francia cégnek, mintegy 10-szer többet, mint amennyiért privatizálta a gyárat a francia cégcsoport. Végül az ingatlanfejlesztő brassói Maurer cégcsoport birtokába került a terület, amelyre lakóparkot építenek.

A francia tulajdonosok azzal indokolják a ludasi egység bezárását, hogy 2013-tól veszteségesen működtették. Bár 2020-ban 158,8 millió lejes üzleti forgalmuk volt, 25,6 millió lej veszteséget jelentettek, emellett eddig közel 7 millió lej adósságot halmoztak fel az állam iránt. A cég adatai szerint a ludasi gyár 500 tonna fehér cukrot, a 2014-ben épített részleg pedig még 514 tonnát állíthatott elő nyerscukorból, finomítással, ez évi 63-65.000 tonnás termelést jelentett. A cukrot 85-90%-ban cukorrépából, a többit importált nyerscukorból finomították. A répát mintegy 300-350 környékbeli gazda szállította be hozzávetőleg 7000 hektárról. A gazdák jogos elégedetlenségének oka, hogy a területeiket cukorrépa-termesztésre már tavaly augusztusban, szeptemberben előkészítették és bevetették. Sokan sajátos mezőgazdasági gépeket vásároltak, beszerezték a műtrágyát, jelentős befektetéseket eszközöltek, és arra számítottak, hogy az idején termésre lesz biztos felvásárló. Nemcsak Maros, hanem más környékbeli megyék mezőgazdaságait is érinti az egység bezárása. A vetésgörögvel még „megmenthető” a területek, de jelentős uniós támogatástól esnek el a gazdák, ami

tavaly hektáronként 850 euró volt.

Sajtóértesülések szerint a cég eladná a ludasi gyárat. Nyáron horvátországi és szerbiai potenciális vásárlókkal tárgyaltak, 250 millió eurót kértek érte. Az egyik legnagyobb erdélyi mezőgazdasági klaszter, az Agro Transilvania Cluster is érdeklődött iránta. Felmerült annak a lehetősége is, hogy a ludasi gyár logisztikai központként működjön, és esetleg behozott nyerscukrot dolgozzon fel. De még semmi sem dől el. A Tereos cégnek nemcsak Romániában vannak gyárai, hanem Csehországban, Spanyolországban és Angliában is. A cégcsoport a 2021-es pénzügyi jelentés szerint a Sugar & Renewables Europe része, a romániai, franciaországi, csehországi, spanyolországi és angliai egységek 1.704,9 millió eurót termeltek. Európában a cég gyárai összesen mintegy 15,7 millió tonna cukorrépa-t dolgoztak fel, ennek a 75%-ából cukrot, a további 25%-ból alkoholt és etanolt állítottak elő. 2021 első fél évében, a szeptemberi kimutatás szerint, a Sugar & Renewables Europe kb. 1,08 millió tonna cukrot értékesített Európában.

Románia cukorbehozatalra szorul

Bejan Gheorghe, a romániai cukorgyárak munkáltatói szövetségének ügyvezetője az egyik hazai szaklapnak azt nyilatkozta, hogy a cégnél kialakult helyzet oka, hogy Romániában egyre kisebb területen termesztnek cukorrépa-t. Míg nálunk naponta 4000 tonnát dolgoznak fel, addig Európa más cukorgyárai 10-15.000 tonnát. Nálunk hektáronként 50, az EU más országaiban pedig 70 tonna terem, továbbá a répa cukortartalma is jóval alacsonyabb, mint máshol, így kisebb hatékonysággal dolgozzák fel, ami veszteséget eredményez – mondotta a szakértő. Romániában évente félmillió tonna cukrot fogyasztanak. 120-170.000 tonnát cukorrépából állítanak elő, mintegy 50-100.000 tonnát behoznak, a többit nyerscukorból nyerik ki. 60%-át a fogyasztásnak az élelmiszeriparban használják fel. A statisztikai adatok szerint tavaly Románia az első tíz hónapban 3.664.000 tonna cukornádból, cukorrépából vagy vegyi úton nyert cukrot importált, amely-

nek értéke 150,7 millió euró volt, és csak 11,8 millió euró értékben, 251.000 tonnát exportált, így 3.413.000 tonna cukorszükségletet behozatalból fedeznek. 2020-ban 3.458.000 tonna cukrot hoztak be, és alig 53.000 tonnát exportáltak, egyértelmű, hogy pótolható ez a hiány a hazai termelésből.

A hazai feldolgozópiac helyzetét befolyásolja a világpiaci kereslet-kínálat is. A világ legnagyobb cukornád- és -répa-termesztője Brazília, ahol korábban betakarítják a termést, mint nálunk, így ha az ott előállított cukor miatt olyan dömping alakul ki a piacon, amelyet nem lehet a végtermék (cukor) árának a növelésével egyensúlyozni, ezzel nem fedezhetők az említett okok miatt felhalmozódó veszteségek – véli a szakértő.

Mintegy ötmillió euró támogatási kiesés

A marosludasi cukorrépa-termesztők BETA szövetsége kilenc megye (Maros, Kolozs, Szeben, Fehér, Beszterce, Hunyad, Hargita, Kovászna és Brassó) 300 farmere nevében – akik, állításuk szerint, 2021-ben mintegy 7000 hektáron 47 tonna átlagtermést értek el – több Maros megyei parlamenti képviselőhöz és szenátorhoz, illetve a

minisztériumhoz beadványt nyújtott be január 26-án, amiben arra kéri az elöljárókat, hogy mentsek meg a cukorrépa-termesztőket. Amennyiben bezár a ludasi gyár, Romániában a korábban működő 33 egységből mindössze egy, a romani marad.

Fazakas Miklós, az RMGE-Maros szervezetének elnöke lapunknak elmondta, mivel magáncégről van szó, nem tudják befolyásolni a gazdasági döntést. Maros megyében mintegy 4000 hektáron termesztettek cukorrépa-t, így közel 5 millió eurós ún. társult – terményre szánt – támogatástól esnek el a gazdák. Megoldás lenne, ha a cukorrépa-termesztők Románba szállítanák a cukorrépa-t, de így szállítási költségekkel is számolni kell. A magyarországi Kabán levő cukorgyárat a környékbeli termesztők visszavásárolták a külföldi cégtől, így biztosították a maguk számára a feldolgozást. Ez jó példa lenne arra, hogy miként menthetik meg a ludasi gyárat, a felvásárláshoz és a cukorgyár ily módon történő működtetéséhez azonban tökéletesen kellene. Sajnos, egyre kevesebb iparivételező-feldolgozó (len, kender, repceolaj) egység van az országban, ami veszteséget jelent a szakágazatban tevékenykedő gazdáknak.

Meg kell vizsgálni azt, hogy milyen jogi feltételekkel mondhatják vissza a szerződést. Továbbá tájékoztatják a LAPAR-t (a mezőgazdasági termelők országos ligáját) – mondta Fazakas Miklós, az RMGE-Maros elnöke.

A minisztérium sajnálkozik...

Ez ügyben szerkesztőségünk Barabási Antal Szabolcs államtitkár közvetítésével a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Minisztériumhoz fordult. Megkeresésünkre Raluca Panait, a közkapcsolati és sajtóosztály vezetője az Elena Tatomir vezérigazgató által jegyzett közleményben a következőket pontosította az előállt helyzetről:

Valóban, az év elején (2022) a francia tulajdonban levő Tereos bejelentette, hogy bezárja a 60 éve működő marosludasi cukorgyárat. A szaktárca adatai szerint 2021-ben Romániában 19.924,44 hektáron termesztettek cukorrépa-t. 13.165,44 hektáron termelt cukorrépa feldol-

gozására az Agrana Romania Kft. románvásári fiókja kötött szerződést, a Teres Románia Rt. 6.759 hektárról gyűjtötte be és dolgozta fel a termést. A marosludasi cukorgyár 246 termesztővel 6.759 hektár cukorrépa feldolgozására kötött szerződést. Az említett területen 258.870 tonna – hektáronként átlagban 38,80 tonna – termelt, amiből 37.735 tonna cukrot nyertek ki.

A szerződések feltételeit a gazdák a gyárral közvetlenül kötik meg, így jogilag a két fél közötti megállapodásba senki sem szólhat bele. 2017. október elsejétől az EU országaiban eltörölték a cukortermeletési kvótákat, ezért a tagországokban – így Romániában is – több cukorgyárat bezártak. Országunkban a nagyváradi és a bodfalusi egységek termelését állították le emiatt. A kvótarendszer beszüntetése után előállt helyzet miatt a romániai Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Minisztérium 2017-2021 között terményre szánt, ún. társult juttatásként hektáronként 800 euró támogatást nyújtott a termesztőknek az országos költségvetésből azért, hogy ebből az összegből részben fedezzék a cukorrépa-árliberalizálás miatti (tonnánként legkevesebb 26,29 euró) jövedelemkiesést, illetve az inputok (vetőmag, üzemanyag, növényvédő szerek) árának a drágulása okozta aggodalmat kelthet mind a cukorrépa-termesztők, mind a gyár alkalmazottai sorában, ugyanakkor jelentős kiesést okoz a hazai cukortermelésben – áll a szaktárca válaszában.

Az biztos – tehetnénk hozzá –, hogy a franciaországi cégcsoportot nem éri akkora veszteség, mint a hazai cukorgyártást. A kérdés csupán az, hogy akkor miért érte meg befektetni Romániában, és fenntartani egy olyan mezőgazdasági, gazdasági ágazatot, amely veszteséges volt? Miért nem kerestek megoldást az ágazat rentabilitására a romániai hatóságokkal, szakmai szervezetekkel közösen? Vagy az történt csupán, hogy lefölköztek a kommunista örökséget, és a továbbiakban még inkább az importra szorulva a külföldön előállított – a hazainál talán jóval drágább – terméket kell megvásárolnunk más országok gazdasági hasznára?

Színés Világ

XIX. évf. 4. (794.) szám, 2022. január 28., péntek

Minszktől Grodnóig

Abba a kiváltságos helyzetbe kerültem, hogy Erasmus oktatási ösztöndíjjal kijuthattam Fehéroroszországba, a „legbáthorysabb” városba, Grodnóba. Az erdélyi fejedelem, lengyel király és litván nagyherceg grodnói emlékezetéről egy korábbi írásomban beszámoltam, halálának 435. évfordulójára emlékezve. Úgy gondolom, hogy mindezen túl közéreklődésre tart számot az elmúlt időszakban az itt kialakult migránsválság miatt sokat mediatizált ország, a fővárosa és „Báthory városa” jobb megismerése, kiváltképpen pedig a közismert lengyel-magyar barátság jegyében az itt élő lengyelek sorsa alakulásának az ismeretése. A fentiekhez nyújt lehetőséget az alábbi írás.

Ábrám Zoltán

Fehéroroszország, Belarusz Köztársaság

Fehéroroszország, hivatalos nevén Belarusz Köztársaság Európa északnyugati részén fekszik. Egy olyan ország Kelet-Európában, amelyre nemcsak a Moszkvához való közelség, hanem a Brüsszeltől való távolság egyaránt jellemző. De nemcsak földrajzi, hanem sokkal inkább politikai okokból is viszonylag távol áll tőlünk, kevésbé látogatott. Az sem mellékes, hogy a magunkfajta ember számára az internethasználat nagyon rossz és nagyon drága; egyetlen percnyi telefonbeszélgetés közel három euróba kerül. Ez a fajta kiszolgáltatottság, továbbá a cirill betűk dominanciája és a lakosság körében általában megéretté mondható angolnyelv-tudás, a politikai hangulat miatt az idegen számára is közvetített óvatosság, a múlt örökségének vissza-visszaköszönése mind-mind megérinti az ide látogatót. A nehézségek ellenére mindig található szép és felemelő, amit a városok vagy éppenséggel a meg-megnyíló lakóik nyújtanak.

Alapvetően síkvidéki országról van szó, mintegy tízmillió lakossal. A mai állam területe a szláv népek őshazája, teljes mértékben a 9. században alakult Kijevi Rusz része. A kijevi orosz állam széthullását követően tatár, litván, lengyel, cári orosz, újra lengyel, szovjet fennhatóság váltotta egymást az évszázadok során. A Szovjetunió felbomlása után önállósodott, bár az orosz politikai hatás mind a mai napig erőteljes. Ugyanakkor Oroszország gazdasági dominanciája miatt Fehéroroszország napjainkban is a világgazdaságtól elszigetelten fejlődik.

A magunkfajta uniós polgárok, román vagy magyar állampolgárok számára csupán a minszki légitikétől át lehet vízum nélkül belépni Fehéroroszország területére. Az útlevelembé nyomott pecsét elnyeréséig és a belépést biztosító önműködő üvegajtó feltárulkozásáig azonban még alapos, több percen át tartó vizsgálatra van szükség. Csak az útlevelel egyes oldalainak – órajavító módjára – lupéval való alapos áttűkrözése egy-két percet igényel. Emellett védettségi igazolvány, PCR-teszt, egészségbiztosítás, szállásfoglalás, meghívó. És még pár mondatos tört angolos érdeklődés: hova, miért? És van-e pénz?

A jókora távolságra, több mint negyven kilométerre fekvő városközpontig, azaz a lefoglalt szálláshelyig átlagosan harminc euró a (magán)taxis díja. Többsávos, széles, jól kivilágított, hibátlan aszfaltburkolatú út vezet a városba. Parkok, Sztálin-barokk épületek és szocreál paloták váltogatják egymást, majd a nagy októberi (novemberi) szocialista forradalomról elnevezett tér mellett halad el az autó. A tér közepén obeliszk magasodik a nagy szovjet csillaggal. Az utasok, a látogatók többségének szinte kötelező elhaladni ezen az útszakaszon, majd innen a célállomás felé. Amúgy nagyok a kontrasztok. A lakónegyedek már sokkal kopottabbak, nem olyan fényesek, mint a hatalmas sugárutak.

A csillag számos közintézmény homlokzatán fellelhető. Ugyanakkor több helyen is találkozni lehet a CCCP vagy BCCP felirattal, ami az egykori Szovjet (Belarusz) Szocialista Köztársaságra emlékeztet. Hasonlóképpen a GUM, CUM áruházak is a múltat idézik, a McDonalds azonban egyöntetűen a jelen. A fővárosban viszonylag nagy a tisztaság és a rend, miközben a cirill feliratok között kell eligazodni. A várostérkép errefelé hiánycikk, marad hát az intuíció. No meg a jóleső érzés, amikor önbiztatásul megállapítható: mi már jóval előrébb járunk!

Utalások a múltra, a katolikus korra

Fehéroroszország közel kétféle lakosú fővárosa, Minszk viszonylag szegény műemlékekben, aminek az oka a második világháború pusztításaiban rejlik. Bár egy közel ezer éve alapított városról, fővárosról van szó, mégis viszonylag kevés látnivalót kínál. A második világháborút követően, a szovjet érában ugyanis nem törekedtek a történelmi óváros újjáépítésére, hanem egy szovjet mintavárost akartak létrehozni. Csupán néhány még menthető épület maradt fenn, amelyek viszonylag elszórtan, többnyire magányosan vagy kisebb csoportokban találhatóak a belvárosban.

Fotó: Ábrám Zoltán

A leginkább óvárosnak tekinthető részen több régi templom van. Közöttük a Szent Péter és Pál-katedrális, mely 1613-ban készült el, és ezzel a város legrégebbi épülete. Bár a templomépítés a minszki polgárok számára is uralkodójukként tisztelt Báthory István halála után kezdődött, ebben a korban Fehéroroszország területe a lengyel-litván nemzetközösség része volt. Erre a tényre utal, hogy az értékes egyházi műemlékek sorában megemlíthető továbbá a 17. századi bencés apátság az 1687-re felépült Szentlélek-katedrálissal és a Szent József-templommal, valamint az egykori jezsuita kolostor a Szűz Mária-templommal (1710).

A háromszáz-négy száz évvel ezelőtti műemlékek sajnos ma már nem köszöntenek ránk, „hült helyük”. Mégis, a fehérorosz történetírás becsületére legyen mondva, emléküik nincs elfeledve. A környező utcák sarkán két nyelven, (fehé)oroszul és angolul van leírva a történetük. Az 1633-ban épített bencés kolostor például a trakai vajda, Aliakszandr Sluska ajándéka volt. Az épület-együttest 1819-ben restaurálták, majd 1853-ban bezárták a kolostort, és ortodox templommá, a Szentlélek görögkeleti monostorra alakították át. A Benedek-rendi kolostort 1700-ban építették fel, majd 1832-ben feloszlatták a rendet, és a kolostort részben raktárépületként használták. A 19. század közepén az épületeket teljes mértékben lebontották, lakóépületeket húztak fel a helyükre, amelyeket nem sokkal később, 1881-ban tűzvész pusztított el. Néhány év múlva az elpusztult faházak helyére kőből épült a Livadia szálló és a hozzá tartozó üzletek, amelyeket 1920-ban, a szovjet idő-

ben államosítottak. Szóval lebontott, átalakított római katolikus kolostorok, templomok atmoszférája lengi körül a központ hangulatát azok számára, akik megértik a múltbeli üzeneteket. Az egyik turisztikai irányjelző táblán ez áll: a Szent Mihály arkangyal római katolikus templom történelmi helyszíne. Tábla van, igazából helyszín már nincs.

Lenin kultusza,

Csernobil emlékezete

November 7-én, a nagy szocialista forradalom emléknapján Minszk központjában, a parlament előtt magasodó Lenin-szobor előtt évről évre megemlékező ünnepséget tartanak. Nosztalgia rendezvény a mi számunkra, a helyieknek azonban maga a valóság. Több száz ember gyűl össze ilyenkor, sokan egy-egy szál piros szegfűt, esetleg vörös rózsát szorongatnak a kezükben, hogy később a szobor talapzatánál helyezték el. Régi kommunista szokás, hiszen valamikor a házasságkötő tereméből még az összedott házaspár is Lenin szobra elé vonult a násznéppel együtt az akkoriban bezárára ítélt istenháza helyett. Az elvtársak türelmesen sorba állnak, fényképezkednek. És miközben magas rúdra helyezett lobogók (többnyire fehérorosz nemzeti zászlók, de akadnak vörösek, sőt sarlós-kalapácsosak is) miriádjai lobognak a szélben, a katonazenekar megadja az alaphangot a későbbi szónokoknak. Érces orosz nyelvű szónoklataik során a felszólalók sorra köszöntik az egybegyűlt elvtársakat, a népet, a békét, a forradalmat. Vlagyimir Iljics Lenint és a szocializmust, helyenként Sztálint, és nyilván Lukasenkat is. A megemlékezés Lenint magasztaló

énekekkel fejeződik be. A főszervező a Belarusz Kommunista Párt. Szpaziva!

Csak zárójelben említem meg a szovjet kényszermunkatáborokat megjárta Placid atya optimizmusát. A pokol bugyrait megjárta, éppen a 90. évét betöltő (amúgy száz évet megélt), örökösén optimista bencés pap megállapítása szolgál biztatásul, amikor kijelentette: ő még él, de a Szovjetunió már nincs. Sajnos már ő is a síron túlról emlékeztet. És bizonyára idő kérdése, hogy meddig hordják Lenin szobrához a vörös szegfűt a kommunista eszmékkel szimpatizálók.

Lenin hatalmas szobrától néhány perc járásra Minszk római katolikus temploma, a Vörös templom immár tárt ajtókkal várja a híveket, a látogatókat. Miután egy körpánton a legutóbbi három pápa tekint hívei felé, a templomban minden cirill, csak a hit katolikus. A katedrális szomszédságában a csernobili katasztrófa áldozatainak emléket állító kegyhely. A meghibásodott ukrain atomerőmű szomszédságában levő Prpaty város névadó folyója egyébként átszeli Fehéroroszországot, ráadásul a radioaktív hulladékot leginkább errefelé fújta a szél. Az 1986-os atombaleset súlyosan visszavetette az ország fejlődését, mivel kedvező adottságú területek váltak művelésre alkalmatlanná. Az emlékművön – bizonyára teljesen tudatosan – összesen hat nemzeti zászlót fúj a szél, amelyek összefüggésben állnak az atomkatasztrófával és az atomfegyverkezéssel. Fehérorosz, kazah, orosz, ukrán, japán és amerikai zászlókat lobogtat a szél. Az áldozatokra emlékezni örök kötelesség.

(Folytatjuk)

A természet kalendáriuma (CDXCIX.)

Kiss Székely Zoltán

Jön az álom, s mindent pihenésre hajt,
Az éjjelnek barna palástja van rajta,
Beborítja véle a földet s az eget,
Alóla altató mákolajt csepeget,
Melynek hűs balzsama a benne feredett
Szemhéjaknak édes nyugovást engedett.
Lágy karjain fáradt érzékenységinket
Ringatja s egy másik világba tesz minket,
Hol sok ezer képpel elménk játszodtatja
Valóság képébe tűnő ábrázatja.
Most az öröm arany hegyeit ígéri,
Az áldás javait bő marokkal méri,
Majd a félelemmel retenti lelkiünket
S a kétség szélére viszi életünket.
De akár mint tűnik képzelődésünkbe,
Valódi örömet terjeszt ő szívünkbe;
Ápolgató karral kötésink feloldja,
Ellankadt erőnkhez új erejét toldja,
Megtört érzésinket simítja kezével,
Új életre hozván gyógyító mézével,
A terhes gondokat rabláncához fűzi,
Szívünkben a Léthe partjaira űzi.
Minthogy a világi bajoknak érzése
Éltünknek legnagyobb terhe s szenvedése,
A halálnak képét öltöztvén magára,
Bennünket holtakká téveszen utóljára.
Úgy vagyon, holtakká téveszen, és hogy élünk,
Csak egy kis szuszogás hiteti el velünk.

Az álomból ébredve, január végi hónap-
váltó sétámra Csokonai Vitéz Mihály versé-
vel indulok. Apró szuszogásai a természetnek
hitetik el velünk, hogy ébred lassan a nagy
havak alatt a természet.

Bár most még

fázik a föld

szikla-csontmeztelen
didereg mint a mélyen alvó
aki lerúgta takaróit

teste kihűlt ereiben a tűz
hamvába halt és fennen lobogó
lángok helyett lúdbőröző mezőkön
a hó jeges szikrázása maradt csak

sebzett madárként a nap zuhanóban
fehér dombháton hagy véres nyomot
míg esteledő csönd kötözi meg
a szél gyors lábát percnyi nyugalomra

múlt nyarak rézkohó-egétől
olvadt érceitől melegszik

Sebzett madárként a nap zuhanóban

a lélek hogy a zúzmarában
keményre fagyynia ne kelljen

dicsértessék február hidege
kavicsból szikrát csíholó ütés
megkínoz és kikényszeríti
lappangó tüzeinket

Rákos Sándor lappangó tűzü **Februárja**
ez. Még tél van, s még megkínozhat idén is a
kikelet előtt.

A hónap latin neve a szabin *februm*, „tisztulás” szóból ered. Már az antik Rómában is a testi-lelki purgálás idejének számított. Keresztény időkben a február a böjt első hava lett, erre utal a hónap régi magyar neve: *böjtelő hava*. A február valamikor az év utolsó hónapja volt, s ezért ragasztották hozzá a szökőnapot. Az év utolsó hónapjában illett az embereknek maguknak is megtisztulniuk. Az egyházi kalendárium szerint a februárban kezdődő vasárnapok már a húsvétra néznek: nem visszafelé a karácsonyra, hanem előre a húsvétra.

Február – farsangi multságok hónapja. Az ókori népek tavaszünnep, főleg a római *szaturnáliák* hagyományaiiban gyökerező, de a germán Hold s a szláv Perchta ünnepével is megtévezett szokás- és hagyománykör az európai népeknél tovább élt. A téli napforduló után tartott téltemető-tavaszkedző ünnepségek az egyházi évben a karácsonyi és a húsvéti ünnepkör közé szorultak. Mivel azonban a húsvét a tavaszi napéjegyenlőséget követő holdtöltétől függ, az azt megelőző, előkészítő negyvennapos böjt kezdőnapja, a *hamvazószerda* is ennek megfelelően – jó egy hónapnyi eltéréssel – változik. Az előtte levő időszak, a *farsang húshagyókeddel* végződik. E nap német neve Fastnacht (böjtelőj) volt. E szó bajor-osztrák szájon annak idején Vaschanc, ebből pedig nálunk fassang, majd farsang lett. És ez lett a neve a vízkeresztől, vagyis január 6-tól hamvazószerdáig terjedő, rövidebb-hosszabb időszaknak is. A vízkeresztet követő vasárnapokat az **Érdy-kódex** így nevezi meg: *első menyegzős vasárnap, másod menyegzős vasárnap, harmad menyegzős vasárnap*, meg a többi, vagyis amikor az egyház nem tiltja a menyegzőket. A szószékéről ily vasárnapokon hirdette ki a pap a házassulandókat.

A farsangi ünnepkör legfeltűnőbb mozzanata hazánkban éppúgy, mint más európai népeknél, a jelmezes-álarcos alakoskodás. A XV. század óta szólnak az adatok a férfi-női ruhacseréről, álarcviselésről, az állatalakoskodások különböző formáiról. A királyi ud-

vartól a kis falvakig mindenütt farsangoltak hazánkban. Már **Mátyás király** idejében a királynő itáliai rokonsága művészi álarccokat küldött ajándékba a magyar rokonoknak.

Vannak a magyar farsangnak igen archaikus jellegű alakoskodásai, játékaik, melyek különösen a magyar nyelvterület keleti részein maradtak fenn. Ilyen például a hétfalusi és moldvai csángók borica tánca.

Február 2. **Gyertyaszentelő Boldogasszony** napja. Ekkor mutatták be a kised Jézust Simeonnak és Annának. A nyugati liturgiában Szűz Mária tisztulásának és a fénynek az ünnepe lett. A görög liturgia a *találkozás ünnepének* nevezi. A római katolikusok azért szentelik meg az emberi természetünket jelképező gyertyákat, hogy az isteni fény kiáradjon. A szentelt gyertya egyike a legrégebbi szentelményeknek. A **Pray-kódex** tanúsága szerint a magyar középkorban ezen a napon először a tüzet áldották meg, ennél a szentelt tűznél gyújtották meg azután a gyertyákat.

Az egyház azokra is gondolt, akik „tudták a csiziót”. Február 2- a „megkeresztelésével” a luniszoláris naptárat is megszentelte, a karneváli duhajkodásnak is kegyes színezetet adott. E nap ünneplésének ősi oka ugyanis a luniszoláris kalendáriumban rejlik. Ha húsvét a lehető legkorábbi időpontra, március 22-ére esik, farsang húshagyója február 3-ára kerül, és gyertyaszentelő lesz a vigíliája, negyvenhat nappal, azaz alig több mint másfél holdhónappal a húsvéti sódar megszegése előtt. Mert ennyi volt a nagyböjt hossza valójában. Amint egy XVI. századi tréfás verszet írja a *Farsang és a Böjt párviadala* kapcsán:

Mikor Czibere bán beszáll az
Bánságban,
Koncz vajda haragszik, dül-fül
haragjában,
Mert nincs tisztessége az negyven
hat napban.

Egy közismert hiedelem szerint, ha a *medve gyertyaszentelőkor* meglátja az árnyékát, elnyúl a tél, de ha nem, korai tavaszra számíthatunk. **Claude Gaignebet** francia tudós szerint ez a babona félreértésből született. A medvének nem nappal, hanem éjjel kellene megnéznie az árnyékát, kiderítendő, telihold van-e vagy sem. Ha ugyanis *gyertyaszentelőkor telihold* van, messze esik a *böjt végét* jelző tavaszünnep: a húsvét. Ha újhold lévén, az orráig sem lát a mackó, hamarost itt van, március 22-én, a csillagászati tavasz beköszöntekor.

Őseink a medvében a legfőbb (állat)istenséget tisztelték, a vegetációs ciklus, illetve a holdváltozások urát (a régiók e kettőt összekapcsolták). Téli álmából való *február eleji* ébredése, valamint az, hogy ekkor hozza világra bocsait, a természet föltámadásának, a tavasz eljövételének jelképévé vált. A medvekultusz európai nyomai a jégkorszak elejéig követhetők.

Február 3. Balázs napja. A legelső ismert magyar nyelvű balázsjárás-szöveg 1650 táján datálódott:

Kitaibel nősziroma

Ma van szent Balas napia.
Rigiektől nekunk szokas hadua,
Czegen diakoknak jarni
A hazankent kerólni,
Aszonyokat czergetni.
Azert édes Aczonyvnk
Ne légyen hozzád hijába jarassunk,
Kerjunk erted Istenunket
segely sokszor diakokat
Adgial egi kis szalonat
hat tegyunk rajta aldast,
agi az Isten erte mast,
Adgiatok szalonát
(...) hat czinallyunk rantotat.
Adgiatok kalbast
(...) hat tegyunk rayta aldast
Adgiatok egi lant
(...) kurua bannya ki bant
(...) Adgiatok, adgiatok,
Vissza ne uegietek.
Totus quantus debitorum
Florum germinare.

Ha odafigyelünk a nehezen érthető szavakra, bizony pajzán egy szöveg ez! S hogy oldják-bolondítsák, hát latin hablattyal elgyíttették az egykori deákok, hogy végül megígérjék – csak latinul –, hogy tartozásukat virágok... rügyeztetésével róják majd le.

Február 3-án, 1757-ben született **Kitaibel Pál**, a magyar Linné, több mint 200 új növényfaj felfedezője-leírója. 1799 és 1812 között Bécsben latinul, három díszes kötetben, 280 színes rézmetszettel illusztrálva jelent meg fő műve, a **Descriptiones et icones plantarum rariorum Hungariae**, azaz a Magyarországon fellelhető növényritkaságok képes ismertetője. Polihisztor volt. A tellúr egyik (magyar) felfedezője elsőként állított elő tiszta kénsavat, s felfedezte a klórmeszet. Ő írta meg a tudományos világirodalom első szeizmológiai (*Dissertatio de terrae motu* címmel 1814-ben) és első komplex ásványvíz-monográfiáját. Posztumusz művét, a **Hydrographia Hungariae**-t ma is forrásmunkaként használják. Gazdag kéziratos hagyatékának egy része máig feldolgozatlan.

Az egyetlen magyar tudós, aki magyar pénzen valaha szerepelt. No nem is ő, de a 20 forintosról az őáltala felfedezett ritkaság, a magyar nőszirom képe köszönt ránk: szép tavaszt!

Tavaszt váró február elején maradok kíváló tisztelettel.

Kelt 2022. január 28-án, 217 évvel Csokonai Vitéz Mihály halála után

Sóvidék, Erdély tüdeje

Áprily-emlékház Parajdon, dr. Bencze Mihály és Csiki Zoltán

Erdély, Ardeal, Siebenbürgen, Transsylvania: az erdőkön túli tartomány, lényegében egy földrajzi fogalom, melyet gazdag, hányatott történelmi múltja és sokat szenvedett népe tölt meg emberi tartalommal. (...) Hol is lehetne szebb hazája a „székely” sónak? Erdélyország keleti részén, a Székelyföld Sóvidékén, a Görgényi-havasok lábánál, egyszer (...), nagyon régen (...), valaki sóra bukkant. Talán így is kezdődhetne a székely sóbányászat története... - írja Horváth István bevezetésként A székely sóbányászat rövid története című könyvében. A szerző szavaival élve, hol máshol tündököljön éltető forrásként hazánk megannyi kincse között, ha nem Erdélyben?

**Dr. Bencze Mihály
Béres Vivien Beatrix**

A Kárpát-medence sóközpontját, a Hargita megyében fekvő Parajd (é. sz. 46° 33' 04", k. h. 25° 07' 39"), s annak közkedvelt sóbányája, illetve a Maros megyében található és a világ legnagyobb heliotermikus tavával büszkélkedhető Szováta (é. sz. 46° 35' 46", k. h. 25° 04' 28") alkotja. Parajd neve a magyar *paraj* főnévből származik, a neve onnan ered, hogy a sószállító fuvarosok lovaikat e helyen legeltették, „páréztatták”, miközben szekereiket meggrakták sóval. Szováta a székely Örlec nembeli Szovát nemzetségről kapta a nevét. Az egymást körül-

ölelő két település a mai napig is növekvő népszerűségnek örvend, hisz' nemcsak, hogy gazdaságilag aktívak, de számos turisztikai és kulturális értékkel is rendelkeznek.

A parajdi és szováti sótelepeket már a szkíták is hasznosították. A felszíni fejtésekről a Sóváradon létesített római *castrum* tanúskodik. A Kárpát-medencéről és környékéről való legkorábbi, ókori „földleírások” Strabontól maradtak ránk. A Sóvidék peremterülete volt a római korban a *limes*. Parajdon a római kori sóbányászatról négy nagyobb, tölcsér alakú (amfiteátrum-szerű) „sóvágás” és a környéken előkerült „LVM” (Legio V. Macedonica) jelzésű téglák tanúskodnak, de az itteni sókitermelés központja Szováta lehetett. A vándornépek, a hunok, az avarok, a honviszafoglaló magyarok is hasznosították. Parajdon az első, kimondottan feltárási szándékkal készített bányamunkálatok az 1840-es években a Varga-bánya és a Sáros-táró vágatok voltak. Ezen a részen 1873-ig dolgoztak a tárókkal, összesen 393 méter táró készült el. A kősó Erdély – és ezen belül a Székelyföld – egyik legnagyobb ásványi kincse, nevet adott egy tájegységnek – Sóvidék –, és jogot (sójogot), megélhetést biztosított sok száz éven át a vidék lakosságának. Kezdetől fogva a székely nemzet közvagyon volt (Universitas Sicularum), s így minden székely háztartás ingyen sót kaphatott, legalábbis 1562-ig, amikor János Zsigmond lefoglalta a kincstár számára. Orbán Balázs páratlan remekművében, a Székelyföld leírásában romantikus lelkesedéssel a Székelyföld kincseshányójának nevezi a

föld keblében rejtőzködő, a föld felszínére „kitörő” sóbérceket. Századokon át a Kalonda, Bucsin, Tolvajos-tető hitvány, köves útjain az egész Székelyföldről, Brassóból és Fogarasról ráf nélküli, úgynevezett „fakószekerek” vonultak Európa „fehér hollója”, a sóbánya felé, hogy a természet nélkülözhetetlen adományát eljuttassák Erdély minden részébe. A hely, ahol a só valóban ragyog, a Bolyai-féle geometria egy csodálatos hologramja, a sókristály geometriai formáját a rácsszerkezet és kristálynövekedés különböző irányokban eltérő sebessége együtt határozza meg.

A parajdi sóbányától nem messze, a felszíni „kiegészítés” szerepében, de egyedi látványként is helytállva, egy egész rezervátum tárulkozik ki. A Söhát természetvédelmi rezervátumban kialakított Só-szoros tanösvény ismertetőként szolgál a sógerincről, az illegális sókitermelésről, a sóagyagos iszapfűrdőkről, a sókristályok növekedéséről, továbbá a régi bányatelepet és a József aknát is magába foglalja. A rezervátum, mindamelllett, hogy látványt és egészségi felüdülést nyújt, a maga harmonikus kialakításával s energetikai kisugárzásával egy belső

megtisztulást, lelki megnyugvást is ajándékozik. A só már i. e. is nagy „hatalommal” bíró ásványkincsként szolgált az emberek számára, sőt, ahogy a magyar népmesékben is tudatosított fontosságként, úgy a kul-

turális örökség megőrzése és az egyre inkább kibontakozó útja során minden sóvidéki székely méltó büszkeségeként jelen van.

A természeti kincsek mellett a költészet világa is épp annyira jelentős. Szót kell ejteni a városban található Áprily Lajos-emlékházról is, mely látogatásunk során tovább gazdagította ismereteinket. Mi, barcasági és sóvidéki erdélyiek, büszkék vagyunk a brassói Áprily Lajos Főgimnáziumra, de ha végigjárjuk az épületet, keveset tudunk meg híres költőnk életéről. Mindenkinek ajánljuk, hogy látogassa meg a parajdi Áprily Lajos-emlékházat, ahol Csiki Zoltán tanár úr, az emlékház mindenese olyan történelmi érdekességeket tár fel Áprily életéről, amiből megérthetjük azt, hogy Áprily itt Parajdon vált igazi magyarrá. Mindenkinek fontos, hogy Áprily Lajos neve kiemelten szerepeljen a köztudatban. Ezért jött létre Parajdon 1990-ben a helyi Áprily Lajos Közművelődési Egyesület. Az alapszabályzatban megfogalmazott céljai között nemcsak a költő életművének életben tartása szerepel, hanem a magyar kultúra, a helyi értékek felkarolása, a turisztikai szükségletek kiszolgálása is. Ennek érdekében az egyesület létrehozta 1991-ben az Áprily Lajos-emlékházat, valamint folyamatosan biztosítja ennek működését, bővíti a gyűjteményt.

Orbán Balázs, körüljárva Székelyföldet, felfedte múltunk elhomályosult értékeit, Áprily Lajos költészetében pedig – átöelve e föld „hullám-horizontját” – megmutatta Erdélyt. A helyet, ahol a só valóban ragyog, s a bércek ősi népünk szellemét viselik.

Béres Vivien Beatrix, Áprily-emlékház, Parajd

FEHÉR FEKETE

Szerkeszti: Kiss Éva 982.

Jean de La Bruyère XVII. századi francia írótól idézzük a rejtvény főszereplőit.

1	ALGÉRIAI VÁROS	IGÉNYEL	LÁM NŐI NÉV (SZEPT. 15.)	ÓRIÁS-KÍGYÓ	BÁTOR-KODIK
S					R
2	ÉPÍTŐANYAG	...GRÓFNÓ (KÁLMÁN I.) KÁRPÁTOK NAGY HEGYE	MELY SZEMÉLY? FELTÉVE	BANK-BETÉTI TOLNA M. HELYSÉG	NÉVELŐ MŰVÉSZET-TÖRTÉNÉS (NÓRA)
B					
OROSZ URALKODÓI CÍM		MELEG BOLGÁR PÉNZ	IDÓMÉRŐ AZ ŐN VEGYJELE		
HOSSZÚ NŐI SÁL			EGYETEMI TAGOZAT KEZDŐPONT		
MEZEI RÁGCSSÁLÓ			TORNÁSZNÓ (HENRIETTA) VALAKI FELÉ		
SZOLMIZÁCIÓS HANG TÁG		FÉRFI (LATIN) SZATURÁL	RITENUTO (RÖV.) GÖRÖG BETŰ		
		DÍJSZABÁS ZOKOG		AMPER (RÖV.) SCHÜTZ ... (SZÍNÉSZNŐ)	
A KÁLIUM ÉS A RÉNIUM VEGYJELE		BECEZETT ÁGNES SÉMI NÉP		LEKVÁR KITÉRŐ, VONAKODÓ	
OLASZ VÁROS A HÁZBA			AZ ORRA KÖZELÉBE LAMARTINE VERSE		
		TÖMEGESEN PUSZTÍT HALADÁS RITMUSA	LOMB-SZÖNYEG FÁS TERÜLET		
... PAVONE (ÉNEKES SZÍNÉSZNŐ)			... HOFF-MANN (RÖV.) TÖLGY (ANGOL)	EZTI EGY (ANGOL)	
ÜRES TÉRI		BORT IVÓ LUDOLF SZÁMA			PÁRTI
KÖZPONTI CSILLAG		JUTTAT EZERI	KÉZZEL JELEZ NYŰLFEJI		
L.N.J.	E		NY		

PÁLYÁZATI REJTVÉNY

					1	2	3	L	4	5	6	D	7	C
					8				9				10	
11	G	12	13	14	15			16	17			18		
19							20				21			
22							23		24		25			E
26					27			28			29		30	
M		31	32					33		34			35	
36	37		38				39				40	41		
42		43					44		45		46			Á
47				48			49			50			51	52
A	53					Z		C				E		A

VÍZSZINTES: 1. Operaénekes, a Schubert-dalok előadója. 4. Német műdal, Schubert fő műfaja (kb. 600 dalt szerzett). 7. Művészi összefoglaló, ilyeneken mutatta be műveit. 8. Költő (Endre). 9. Reg és ... (Arany J.). 10. Sójaj. 11. Nagy német költő, kb. 100 költeményét zenésítette meg. 16. Órómai szerelemisten. 18. Bagolyféle. 19. Férfinév (márc. 27.). 20. Királyi ülőhely. 21. Séri nép. 22. Költemény. 23. Tehénhang. 24. Tesz a tetejére. 26. Czuczor írói neve. 27. Sokszínű. 29. Pedagógus. 31. Sparhelt (nép.). 33. Trója. 35. Cégféle (röv.). 36. Attól kezdve! 38. Játék (német). 40. Becézett Katalin. 42. Lábbal illető. 44. Védrendyek. 46. Vuk apja. 47. Papíron rögzített. 49. Saját energia. 51. Hálát fejez ki. 53. A zeneszerző teljes neve: Peter ...

FÜGGŐLEGES: 1. Jaj (latin). 2. Ady egyik álneve. 3. Nagy üzem. 4. ... és Tihamér (pár Jókainál). 5. Izrael NOB-jele. 6. Latin és. 7. Sosem. 12. Pecunia non ... (a pénznek nincs szaga). 13. Korai gyümölcs földje. 14. Vuk első zsákmánya. 15. Páratlan harc! 17. Erkölcse vonatkozó szó. 18. Radioaktív elem. 19. Szűz Máriának ajánlott éneke. 20. A Tiszába siet. 21. Női név (febr. 8.). 23. Francia Mária. 25. Kicsoda? (orosz). 27. Csúcstérkép (angol). 28. Rendkívül sok műfajban alkotott. Szimfóniai száma: ... 30. Kárt okoz. 32. Színésznő (Iren). 34. Jegyzetel. 37. Lóversenyféle. 39. Fejlett izmai vannak. 41. Gyors lábú vadászkutya. 43. Ez a cső mikroszkóp. 45. Lóbetegség. 46. ... méter: termérték. 48. Talán! 50. A ruténium vegyjele. 52. Félíg telt!

L. N. J.

A megjelölt sorokban, oszlopokban szereplő helyes megfejtéseket február 10-ig a Népújság címére (Dózsa György u. 9. szám) beküldők közül két személy egy-egy könyvet nyer. A pályázati szelvényt – a pályázat címével együtt – kérjük kivágni és a borítékra ráragasztani. (Egy borítékban csak egy pályázati szelvény szerepelhet.)

A két rejtvény azonos számú meghatározásait keverve közöljük. A megjelölt négyzetekbe kerülő betűket folyamatosan összeolvastva Székely Bertalan egyik festményének a címét kapjuk. Könnyítésül egy betűt előre beírtunk.

VÍZSZINTES: 1. Sezlon, heverő – Önző. 7. A tetejére – Rúdvégék! 8. Előtagként változást jelent – Méretre vág. 9. Zavartan kel! – É Z Á. 11. Csernátoni várrom – Kopasz. 12. Ünnepelet sztár – Építőipari anyag. 14. Patás állat – A, a, ...! 15. Színes viráglevél – Pengetős hangszer. 18. Egymilliárdod résznyi – Nagy család. 19. Elektronikus levél – Tyúkanyó. 22. Kicsinyítő képző – Olasz névelő. 23. Gárdonyi egyik hőse – Bázis. 25. Kacat – Csigafajta. 27. Le – Hátrasöpör! 28. Vezetékben kering – Képkeret. 30. Szereplő A dzsungel könyvében – ... Milan, olasz focicsapat. 31. Mecset tornya – Drámai hősnő.

FÜGGŐLEGES: 1. Finom állagú kenőcs – Származik. 2. Testmozgás – Rézvegyület. 3. Szintén – Kiejtett betű. 4. Magot földbe juttat – Fekete István kígyója. 5. Pokróc – Hiteles mérték. 6. Manilakender – Hazai légitársaság. 10. Apró rákfajta – Az ötödik hang. 13. Magyar költő volt (Kisfaludy) – Málvaféle növény. 16. Letapos – ... Holmes, amerikai film. 17. Széles körű hírverés – ... a harang szól (Hemingway). 20. Új-zélandi óslakos – Templomi építmény. 21. Szerzetesnő – Az arany mértékegysége. 24. Befektetett érték – Forma. 26. Angol férfi – Fohász. 29. E nap – Az ezüst vegyjele.

Koncz Erzsébet

1	2		3	4	5	6
7			8			
9		10		11		
12			13		14	
	15			16		
17		18		L		
19	20				21	
22			23		24	
25		26		27		
28			29		30	
31						

1	2		3	4	5	6
7			8			
9		10		11		
12			13		14	
	15			16		
17		18				
19	20				21	
22			23		24	
25		26		27		
28			29		30	
31						

A JANUÁRI ÉVFORDULÓK című pályázat nyertesei:
Sándor Rozália,
 Marosvásárhely, Nárcisz u.
Szabó Irma,
 Marosvásárhely, C. D. Gherea u.
 A pályázati rejtvény megfejtése:
FIALA; MARKÓ; LÓNYAY; KERÉNYI; HORVÁT; KOVÁCS; SZARVASY; SÁGH
 Kérjük a nyerteseket, vegyék fel a kapcsolatot Borbély Ernővel a 0742-828-647-es telefonszámon.

Megfejtések a január 21-i számból:
Ikrek:
 Kalitkás nő
Skandi:
 A pénz nem minden, és a legtöbbszor nem is elég.

KOBÁK KÖNYVESBOLT

Marosvásárhely,
 Győzelem tér
 18. szám,
 www.bookyard.ro

Mit is adhat az Erasmus+?

Az európaiság élményét éltük meg

A marosvásárhelyi II. Rákóczi Ferenc Római Katolikus Teológiai Líceum diákjaiként (Cseh Boróka, Fikó Evelyn, Hints Orsolya, Moldován Boglárka, Simon Annamária, Domokos Alex, Nyárádi Tamás XI. osztályos tanulók és Brandner Botond Ewald X. osztályos tanuló) dr. Puskás Bajkó Albina angoltanárnő és dr. Tamási Zsolt igazgató úr vezetésével iskolánk első egyhetes Erasmus programjában vettünk részt Budapesten.

Az Erasmus+ program oktatása, képzése betekintést nyújtott számunkra a társadalmi befogadás területén. Úgy gondoljuk, hogy

Európának még inkább összetartó és befogadó társadalmakra van szüksége. Az oktatás és a fiatalok munkája kulcsfontosságú a közös európai értékek népszerűsítésében, a társadalmi befogadás erősítésében, az interkulturális megértés és a közösséghez való érzelmi megerősítésében, valamint az erőszakos radikalizáció megelőzésében.

Ez az Erasmus+ program hatékony előmozdító eszköze a hátrányos helyzetűek befogadására is.

Spanyol, magyar, litván diákokkal együtt telt házas programokon vettünk részt naponta, amelyek közt említhetjük a workshopokat, a rövidfilm-bemutatókat, PPT-s

bemutatókat. Ezek témái szorosan kötődtek az esélyegyenlőség fogalmához, a fogyatékosokkal élő személyek társadalmi és foglalkozási beilleszkedésének fogalmához, valamint a közösség életében való részvételük biztosításához való feladatainkhoz. Az, hogy kipróbálhattuk, milyen kerekesszékekben labdajátékokat játszani, vívni, vakfocizni, már segített több mindent megérteni, és bepillantani abba a világba, amelyben ők mindennapi hősök.

Nemcsak tanultunk egymástól, de barátságokat is kötöttünk, különböző nemzetek szokásaiba is kicsit betekintést nyertünk. Így a „hola”, „sveiki” és a „szia” Budapest azon egyhetes élménydús világát idézik bennünk,

amelyben ott van a parlamenti látogatás, a dunai hajóút, a Claro Bistro, a jégkorcsolyázás, a mosolyok és különböző angol kiejtések, az esti táncok és éneklések.

Szerintünk az Erasmus+ program által tökéletesíthettük az angolnyelv-tudásunkat is, eltérő nézőpontokra is szert tehattunk, szakmai és baráti kapcsolatokat építhettünk, új dolgokat tanulhattunk.

Mondhatjuk, hogy az európaiság élményét éltük meg! Nagyon várjuk a program folytatását, amelyre előbb Litvániában kerül sor, majd mi fogadjuk házigazdaként új barátainkat Marosvásárhelyen, s végül Spanyolországban zárul a tevékenységünk.

A II. Rákóczi Ferenc Római Katolikus Teológiai Líceum diákjai

A dánok legyőzésével elődöntőben a franciák

Az olimpiai címvédő Franciaország elődöntőbe jutott a magyar–szlovák közös rendezésű kézilabda-Európa-bajnokságon, miután óriási csatában 30-29-re legyőzte a világbajnok Dániát a középdöntő negyedik, utolsó fordulójában, szerdán a budapesti MVM Domeban.

Az eddig hibátlan dánok már korábban biztosították helyüket a legjobb négy között, a franciáknak ehhez mindenképpen pontot kellett szerezniük. A dolgukat látszólag megkönnyítette, hogy az ellenfélnél Mikkell Hansent, Mathias Gidselt és Magnus Saugstrupot sem nevezték be a meccsre.

Ennek ellenére is a skandinávok kezdtek jobban a mérkőzést (3-0), a franciák pedig a hatodik percben időkérrésre kényszerültek. Támadásban némileg rendezte sorait Franciaország, egy góllra felzárkózott (10-9), ám védekezésben továbbra sem remekelt, Vincent Gerard húsz perccel az első lövést sem védett, érkezett is Wesley Pardin a kapuba, neki jött össze az első francia hártás a 25. perc végén.

A dánok az első félidőben az egyaránt hatszor eredményes Niclas Kirkelökke és Jacob Holm vezetésével elől is hatékonyabbak voltak, azonban a különbséget igazán a védelmek közti differencia jelentette: a szünetig a franciáknál a két hálóőr összesen egyet hártott a 18 dán kísérletből (6 százalék), míg a túloldalon Kevin Möller húsz kapura tartó lövésből nyolcat védett (40 százalék).

A fordulást követően a dán gólvonalon már Niklas Landin mutatott be egymás után két bravúrt, miközben a francia védekezésből fontos láncszem esett ki a záró negyedóra azzal, hogy Ludovic Fabregas megkapta harmadik kétperces kiállítását. Ennek ellenére fokozatosan felzárkózott a francia gárda, a kapuba visszaállt Gerard kulcspillanatokban védett, így az utolsó négy perccel belül egyenlített is (28-28) az olimpiai bajnok, amely másfél perccel a dudaszó előtt vezetett először.

A hektikus utolsó perceket jobban bírták idegekkel a franciák, míg a játékrész derekán öt góllal is vezető dánok kissé dekoncentrálttá váltak. A kiélezett találkozót úgy nyerte meg Franciaország, hogy Gerard négy, Pardin egy lövést védett, szemben Möller nyolc és Landin hat hártásával.

Franciaország így a középdöntő-csoport első, míg Dánia a második helyezetteként jutott a négy közé, a csoportkörben a magyar érdekeltégű negyest megnyerő Izland pedig az elődöntőről lecsúszva az ötödik helyért mérkőzhet ma.

Az összecsapás legeredményesebb játékosa a tíz gólos Kirkelökke, a mérkőzés legjobbját a kilenc találatig jutó Holm lett, a túloldalon Dika Mem és Hugo Descat egyaránt nyolcszor volt eredményes.

A francia Ludovic Fabregas (b) és Nikola Karabatic (j2), valamint a dán Henrik Mollgaard Jensen (b2), Simon Hald Jensen (b3) és Jacob Tandrup Holm (j) Fotó: MTI/Illyés Tibor

Eredményjelző

Kézilabda-Európa-bajnokság, középdöntő, 4. (utolsó) forduló, I. csoport: Franciaország–Dánia 30-29, Horvátország–Hollandia 28-28, Izland–Montenegró 34-24.

A végeredmény: 1. (és elődöntős) Franciaország 8 pont, 2. (és elődöntős) Dánia 8, 3. Izland 6, 4. Horvátország 3 (124-136), 5. Hollandia 3 (137-156), 6. Montenegró 2.

Pontazonosság esetén az egymás elleni eredmény rangsorolt.

A további program

Január 28., péntek:

* 16.30 óra: Norvégia–Izland (az 5. helyért, TV: DigiSport 2, Telekom Sport 1, Look Sport)

* 19.00 óra: Svédország–Franciaország (elődöntő, DigiSport 2, Telekom Sport 2, Look Sport+)

* 21.30 óra: Spanyolország–Dánia (elődöntő, DigiSport 2, Telekom Sport 2, Look Sport+)

Január 30., vasárnap:

* 16.30 óra: bronzmérkőzés (DigiSport 2, Telekom Sport 2, Look Sport)

* 19.00 óra: döntő (DigiSport 2, Telekom Sport 2, Look Sport)

Magyar és román futballbajnoki mérkőzések a televízióban

Január 28., péntek:

* 20.00 óra, DigiSport 1, Telekom Sport 1, Look Sport: Sepsiszentgyörgyi Sepsi OSK – CSU Craiova (1. liga, 23. forduló)

Január 29., szombat:

* 14.00 óra, DigiSport 1, Telekom Sport 1, Look Sport: FC Voluntari – Medgyesi Gaz Metan (1. liga, 23. forduló)

* 15.30 óra, M4 Sport: Paksi FC – Zalaegerszegi TE FC (NB I., 18. forduló)

* 17.00 óra, DigiSport 1, Telekom Sport 1, Look Sport: Academica Clinceni – Konstancai Farul (1. liga, 23. forduló)

* 18.00 óra, M4 Sport: Debreceni VSC – Kisvárdai Master Good (NB I., 18. forduló)

* 20.00 óra, DigiSport 1, Telekom Sport 1, Look Sport+: Bukaresti Rapid 1923 – Aradi UTA (1. liga, 23. forduló)

* 20.30 óra, M4 Sport: Budapest Honvéd – Gyirmót FC (NB I., 18. forduló)

Január 30., vasárnap:

* 14.00 óra, M4 Sport: Puskás Akadémia FC – MOL Fehérvár FC (NB I., 18. forduló)

* 14.00 óra, DigiSport 1, Telekom Sport 1, Look Sport: Chindia Târgoviște – CS Mioveni (1. liga, 23. forduló)

* 16.15 óra, M4 Sport+: Mezőkövesd Zsóry FC – MTK Budapest (NB I., 18. forduló)

* 17.00 óra, DigiSport 1, Telekom Sport 1, Look Sport+: Universitatea 1948 Craiova – Campionii FC Argeș Pitești (1. liga, 23. forduló)

* 20.00 óra, DigiSport 1, Telekom Sport 1, Look Sport+: Bukaresti Dinamo 1948 – Bukaresti FCSB (1. liga, 23. forduló)

* 21.00 óra, M4 Sport: Újpest FC – Ferencvárosi TC (NB I., 18. forduló)

Január 31., hétfő:

* 20.00 óra, DigiSport 1, Telekom Sport 1, Look Sport+: Kolozsvári CFR 1907 – Botosáni FC (1. liga, 23. forduló).

Írásbeli válasz Oroszország biztonsági garanciaigényeire

A NATO elküldte írásbeli válaszát Oroszország biztonsági garanciaigényeire – jelentette be Jens Stoltenberg, a testület elnöke szerda esti sajtónyilatkozatában.

Az elnök elmondta: „ismételten felszólítjuk Oroszországot, hogy haladéktalanul csökkentse a feszültséget. A NATO hisz abban, hogy a nézeteltéréseket párbeszéd és diplomácia útján kell megoldani, nem erőszakkal vagy az azzal történő fenyegetéssel.”

Mint mondta, Oroszország megszakította diplomáciai kapcsolatait a NATO-val, ami megnehezíti a párbeszédet, ezért vissza kell állítani a moszkvai és brüsszeli képviselőket, a katonai kommunikációs csatornákat teljes körű kihasználása, az átláthatóság és a kockázatok csökkentése érdekében.

Stoltenberg hangsúlyozta: a NATO készen áll arra, hogy meghallgassa az orosz aggódalmakat, és valódi párbeszédet folytasson arról, hogyan lehet megerősíteni az európai biztonság alappilléreit. Hozzátette ugyanakkor, hogy „minden nemzetnek joga van a saját biztonsági berendezkedésének kialakításához, tehát Moszkvának tartózkodnia kell e tekintetben a kényszerítő korlátozástól, illetve a szövetségesek és más nemzetek elleni rosszindulatú tevékenységektől”. Mint mondta, a NATO továbbra is szorosan együttműködik Ukrajnával.

A NATO-főtitkár felhívta a figyelmet arra is, hogy Oroszországnak ki kell vonnia katonai erőit Ukrajná-

ból, valamint Georgiából és Moldovából, ahol ezen országok beleegyezése nélkül állomásoznak.

Jens Stoltenberg rámutatott, hogy komoly tárgyalásra van szükség a fegyverzetellenőrzésről, beleértve a nukleáris fegyvereket és a földi telepítésű közepes és rövid hatótávolságú rakétákat is.

„A NATO a védelmi vonalakon áll, nem törekszünk a konfrontációra, de nem tudunk és nem is akarunk kompromisszumot kötni azokkal az elvekkel kapcsolatban, amelyeken szövetségeseink biztonsága nyugszik” – emelte ki.

Stoltenberg hangsúlyozta: a politikai megoldás „még mindig lehetséges”, de attól függ, hogy Oroszország „jóhiszeműen” cselekszik-e. „A jó megoldásban reménykedünk, de felkészültünk a legrosszabbra” – fogalmazott, hozzátéve, hogy az észak-atlanti szövetség megnövelte hadereje készségi szintjét. Elmondta, hogy a NATO ötezer fős kontingensét akár napokon belül is képesek telepíteni. Kifejtette azt is, hogy megvannak a tervek, „amelyeket nagyon rövid figyelemzés után aktiválhatunk és végrehajthatunk”.

Az Ukrajna körüli feszültségre utalva leszögezte: ez a feszültség erősödött. Úgy vélekedett, hogy az orosz területen végrehajtott hadgyakorlatok „esetleges orosz támadást álcázhatnak”.

Mindent megteszünk a feszültség csökkentése érdekében, de a legrosszabbra is fel vagyunk készülve” – tette hozzá. (MTI)

Peking az Ukrajnával kapcsolatos orosz aggályok orvoslását sürgette Washingtonnál

Oroszország Ukrajnával kapcsolatos „jogos aggályainak” orvoslását sürgette Vang Ji kínai külügyminiszter, aki csütörtökön telefonon egyeztetett Antony Blinken amerikai külügyminiszterrel.

A kínai külügyminisztérium honlapjára feltett közlemény szerint Vang Ji felszólította a feleket, hogy őrizték meg higgadságukat, kerüljék a feszültségek szítását és a válság kiélezését. Hozzátette: a térség biztonságát nem lehet katonai blokkok megerősítésével vagy terjeszkedésével biztosítani.

Az amerikai külügyminisztérium közleménye szerint Blinken egy esetleges orosz invázió globális biztonsági és gazdasági kockázataira figyelmeztette Vang Jit. Az amerikai külügyminiszter úgy foglalt állást, hogy a feszültségek enyhítése és a diplomáciai lépések jelentik a leginkább felelősségteljes utat.

A Global Times című kínai lap portálján megjelent beszámoló szerint a feszültségekkel teli amerikai–kínai kapcsolatok egyes kérdéseiről is szó esett a beszélgetés során. Vang Ji sürgetőnek nevezte, hogy az Egyesült Államok felhagyjon a jövő héten megkezdődő pekingi téli olimpiai játékok „megzavarásával”. Washington a Kína északnyugati részén élő ujgurokkal szembeni emberi jogi sérelmek miatti tiltakozásul nem küld diplomáciai képviselőket az eseményre. Kína rendszeresen tagadja az emberi jogi vádakokat. A kínai külügyminiszter óva intette amerikai hivatali kollégáját attól is, hogy Washington tovább „játsszon a tűzzel” Tajvant illetően.

Az amerikai külügyminisztérium közleményéből pedig kiderült: a beszélgetésben a felek arról is egyeztettek, hogy hogyan fejlesszék tovább a kétoldalú kapcsolatokat Joe Biden amerikai és Hszi Csin-ping kínai elnök novemberi virtuális tanácskozását követően, egyebek mellett a klímaváltozás terén. (MTI)

Blinken: az Oroszországnak küldött amerikai válasz „komoly diplomáciai útvonalat” jelöl ki

Az Oroszországnak küldött amerikai válasz „komoly diplomáciai útvonalat” jelöl ki – közölte Antony Blinken amerikai külügyminiszter szerdán azon a sajtótájékoztatóján, amelyen bejelentette, hogy az Egyesült Államok megküldte írásbeli válaszait Oroszország biztonsági garanciaigényeire.

A tárcavezető szerint a levél – amelyet orosz sajtóértesülések szerint John Sullivan, az Egyesült Államok moszkvai nagykövete kézbesített Oroszország külügyminisztériumába – „elvi és gyakorlati szempontból is értékeli az Oroszország által felvetett aggályokat”. Blinken hozzátette: az Egyesült Államok nyitott a párbeszédre.

Oroszország december közepén kétoldalú szerződés tervezetét juttatta el az Egyesült Államoknak, és ebben egyebek között arra tett javaslatot, hogy Washington kötelezze el magát a NATO keleti terjeszkedésének leállítására mellett, szüntesse be a katonai együttműködést a posztszovjet országokkal, vonja ki nukleáris fegyvereit Európából, és ne telepítsen a kontinensre Oroszországot fenyegetni képes csapásmérő rendszereket.

„A dolgok írásba foglalása (...) jó módja annak, hogy a lehető legpontosabbak legyünk, és az oroszok a lehető legvilágosabban megértsék álláspontjainkat, elképzeléseinket. Jelenleg a dokumentum náluk van, és az ő térfelükön pattog a labda” – fogalmazott Blinken.

A külügyminiszter nem részletezte, hogy pontosan mit tartalmaz a dokumentum, de azt kiemelte, hogy Joe Biden amerikai elnök jóváhagyásával küldték el, aki személyesen részt vett a levél szerkesztésében és szövegezésében. Blinken azt is hozzátette, hogy a válasz Ukrajnával és Washington európai szövetségeseivel egyeztetve született meg.

A tárcavezető szerint az orosz követelésekre adott amerikai válasz azt tükrözi, hogy Washington nyitott a párbeszédre, és a diplomáciát részesíti előnyben, de Oroszországtól függ, hogyan reagál. Arra figyelmeztetett, hogy az Egyesült Államok minden eshetőségre felkészült.

Blinken azt is világossá tette: az Egyesült Államok „eleve esélytelennek tartja”, hogy teljesüljenek azok az orosz követelések, amelyek azt várják el a NATO-tól, hogy vonja vissza csapatait és fegyvereit Kelet-Európából, valamint zárja ki Ukrajna esetleges jövőbeni csatlakozásának lehetőségét. Ezzel szemben Washington kész a párbeszédre olyan témákban, mint például a fegyverzetellenőrzés és a bizalomépítő intézkedések. Blinken az újságíróknak arról is beszámolt, hogy a következő napokban további megbeszélésekre számít Szergej Lavrov orosz külügyminiszterrel.

A tárcavezető azt is bejelentette, hogy az Egyesült Államok kijevi nagykövetsége továbbra is nyitva marad, de arra figyelmeztette az Ukrajnában tartózkodó amerikai állampolgárokat, hogy „erősen fontolják meg a távozást.” (MTI)

Brüsszeli orosz nagykövet:

A NATO folyamatosan áthágja a hidegháború után kötött szóbeli megállapodásokat

A brüsszeli orosz nagykövet szerint elsősorban az európai fogyasztóknak kellene aggódnniuk abban az esetben, ha az orosz–ukrán konfliktus miatt a Nyugat leállítaná az Északi Áramlat 2 gázvezeték üzembe helyezését. Vlagyimir Csizsov az Euronews csatornának elmondta: országa nem akarja megtámadni Ukrajnát.

Oroszország nem akarja megtámadni Ukrajnát a határoknál történő csapatösszevonás ellenére sem – mondta Oroszország Európai Unióhoz rendelt nagykövete az Euronewsnek.

„Oroszországnak nem áll szándékában megtámadni Ukrajnát vagy más országot. Ezt a blöföt nem Oroszországban találták ki, hanem azokban az országokban, amelyek Európában és Amerikában is terjesztik” – mondta Vlagyimir Csizsov. Szerinte a NATO folyamatosan áthágja a hideghá-

ború után kötött szóbeli megállapodásokat. „Meglepődnének, ha tudnák, mennyi fegyvert halmozott fel a NATO az orosz határ közelében. Hogy a katonai támaszpontokat ne is említsük. És tisztán a statisztika kedvéért hozzatenném ehhez azt, hogy az orosz határvidéken, a Fekete-tengernél a repülések száma 60 százalékkal nőtt.”

A Nyugat az Északi Áramlat 2 gázvezeték blokkolásával fenyegeti Oroszországot

A Nyugat az Északi Áramlat 2 gázvezeték blokkolásával fenyegeti Oroszországot, ha az megtámadja Ukrajnát. A nagykövet szerint azonban könnyen találnának más vevőt a földgázra.

„Szerintem az európai fogyasztóknak kellene elsősorban aggódnniuk. Hiszen nekik kellene a relatív olcsó és bőséges orosz gáz nélkül élniük, és nekik kellene más fűtőanyagot találniuk az otthonuk fűtéséhez. A télnek nincs még vége!” – mondta Vlagyimir Csizsov. (Euronews)

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

REDÓNYÖK, SZALAGFÜGGÖNYÖK, ROLETTÁK, GARÁZSKAPUK, ÁTLÁTSZÓPONYVA-BEÉPÍTÉS és egyéb árnyékolástechnikai cikkek, automatizált változatok nagy választékban. Tel. 0745-379-638. (sz.-I)

TERMOPÁN ablakokat, ajtókat gyártunk és szerelünk német REHAU profilokból. Tel. 0745-379-638. (sz.-I)

A MAROSVÁSÁRHELYI REFORMÁTUS TEMETŐ teljes körű ellátást biztosít a segélyből (koporsó, szállítás, balzsamozás, temetkezés). Telefon: 0265/215-875, 0365/448-734, 0749-073-534. (sz.-I)

DR. INCZE SÁNDOR belgyógyász főorvos betegeket fogad Marosvásárhelyen, a Tudor Vladimirescu utca 21/A szám alatt. Tel. 0265/265-112. (14342-I)

A MEZŐFELEI EDEN GARDEN IDŐSOTTHONBA szeretettel várjuk az érdeklődőket luxuskörnyezetben, felkészült személyzettel. Tel. 0740-363-678. (22930-I)

A TIMKO PÉKSÉG alkalmaz 3-as fokozatú BETEGNYUGDÍJASOKAT. Érdeklődni a Bodoni utca 85. szám alatt vagy a 0756-128-310-es telefonszámon. (66202-I)

MAROSVÁSÁRHELY központjában levő fogorvosi rendelő FOG-ORVOST alkalmaz. Érdeklődni: tel. 0727-300-265. (14656-I)

A Marosvásárhelyi Köszállítási Vállalat jegy- és menetrendellenőroket alkalmaz.

Feltételek:

- érettségi oklevél
- jó kommunikációs képesség
- büntetlen előélet
- ügyfélszolgálat, kapcsolattartás terén szerzett tapasztalat előnyt jelent

A kérvényeket önéletrajzzal együtt a Köszállítási Vállalat Marosvásárhely, Béga utca 2. szám alatti titkárságán lehet benyújtani január 31-ig.

REGISZTRÁLJON
ÖN IS A MAGYARORSZÁGI
VÁLASZTÁSRA!

MAROSVÁSÁRHELY

RMDSZ SZÉKHÁZ
DÓZSA GYÖRGY UTCA,
9. SZÁM, FÖLDSZINT

HÉTFŐTŐL PÉNTEKIG
8-16 ÓRA KÖZÖTT

MAROS MEGYE

RMDSZ MAROSVÁSÁRHELYI SZERVEZET

EUROTRANS

Ingyenes szállás Marosvásárhelyen és Kolozsváron betegeknek és hozzátartozóiknak

A kórházak mellett található, teljesen felszerelt, kifűtött szobákat közösségi összefogással tartotta fenn a SOLIDARIS Egyesület az utóbbi négy évben.

Egyetlen SMS elküldésével havi 4 euróval Ön is támogathatja a menedékszobák további működését.

SMS szám: 8864, üzenet: SOLIDARIS.

SOLIDARIS Egyesület – a megoldás helyben van!

ÜZENET SZERETETTEL

ÜZENET SZERETETTEL
0737-37 30 30
MAROSVÁSÁRHELY,
PREDEÁL UTCA 12.,
540 345

ETV ERŐS MEGYEI TELEVÍZIÓ

MYROL AGÁRD ÉRZÉSEK című kötete rendelhető online: www.garabontzia.eu vagy könyvesboltunkban, Marosvásárhelyen, a Forradalom utca 4. szám alatt.

„Őrizd meg a pillanatot minden örömet, mert a múlt már csupán emlék, a jövő pedig reménytelenül álomkép.” (Myrol Agárd)

JANUÁR

Már hanyatlak a jókedv,
Az alkony sebtében közeleg,
Hőfőhébe öltözik a város,
S a hideg szélben mindenki remeg.

Nyakakba húzott dunnák alól
Dermedt szempár leselked,
A rémült reszketés hallgatódik,
S az ablakpárkányon a jég recseg.

Január van, a lelkes szilveszter búcsúzott,
A pezsgős kurjantás, jókedv mind alábbhagyott.
Újra a gondokba csomagolt fagy acsarkodik,
De az új reménnyel teli szív szebről álmodik.

Álmodja, hogy nincs már oltás, terror, elnyomás,
A vírus belefagyott a télbe, a hatalmasok kezébe,
És újra szabad lett az ember, telve értelemmel,
S a gyermekek játszva álmodják, hogy szeretet van.
2022. január 2.

Myrol Agárd

Érzések

Újdonságok a Kobak könyvesboltokban:

Rhys Bowen A toszkán gyermek

Anthony de Mello A szeretet útja

Marosvásárhely, Győzelem tér 18.szám
Szászrégen, Mihai Viteazu út 15.szám

therezia

